

Totaler dan Gesamtkunst: Irma Firma

Uit: Collect

De zorg voor maatschappelijke relevantie van artistiek produceren is van deze tijd. Dit is zeker de bekommernis van Ann Van de Vyvere, bezielster van het Irma Firma project. Voor theater en muziek heeft men een Bühne nodig. Voor beeldende kunst een galerij. Om te eten een restaurant. Kortom telkens een instituut dat als een kader fungeert dat de kunstbeleving inbedt en daardoor ook per definitie afsnijdt van de sociale realiteit.

De interesse van Ann Van de Vyvere voor het "sociale" moet men niet sociologisch begrijpen, maar zintuiglijk. Ze wil met haar werk zo dicht mogelijk bij de werkelijkheid komen. Kant leerde ons dat het ding op zich niet kenbaar is. Van Nietzsche weten we dat er geen feiten zijn, maar enkel interpretaties. Wanneer Ann Van de Vyvere de werkelijkheid benadert, doet ze dat inderdaad bij benadering: ze suggereert een interpretatie, maar geeft iedereen de kans een andere weg te kiezen.

De menselijke omgeving wordt bepaald door een spel tussen natuur en cultuur. Vooral de overgangen tussen beide zijn boeiend. Daar waar de beide elkaar ontmoeten en beïnvloeden. Aan de grens die al dan niet verlegd kan worden of geworden is geweest. De natuur als eeuwige dynamische kracht versus de cultuur als eventueel eindige beheersers ervan.

Ann Van de Vyvere wil deze menselijke omgeving laten ervaren met alle zintuigen: kijken, horen, betasten, ruiken, proeven. Dat kan niet binnen een instituut. Daarom gaat ze de boer op: op het platteland, maar ook in de stad. In plaats van vastgekleuisterd te zijn aan bepaalde artistieke ruimten verkiest ze door de werkelijke wereld te wandelen. De idealen van Fluxus zijn niet ver weg. De happening en de performance maken via muziek en artistieke beelden dat de toeschouwer een meer intense ervaring heeft. De kijker wordt participant. De beeldende kunstenaar wordt acteur. Individuen worden groep. Het wandelen verhoogt de beleving. De perspectieven vermenigvuldigen zich. Doordat men anders kijkt naar de al te vertrouwde dingen en doordat men in gesprek geraakt over de zintuiglijke toevoer. Ervaringen worden gedeeld. De wandeling is uitbreidbaar tot de reis die ons cultureel laat kijken naar het landschap.

De artistieke démarche van Irma Firma is artistiek, uitdrukkelijk niet educatief. Het educatieve zoals wij het kennen is immers te cognitief, te dirigent voor een beperkt deel van het menselijk vermogen. Wie met Irma Firma meewerkt moet een boeiende vorm vinden voor een dito ervaring. Ze moeten vallen voor het vak.

Gustave Maarschalckx